



**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Steenuilonderzoek Karstraat 34 te Huissen

Aanvullend onderzoek naar steenuil in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2023-0504
Datum:	28 juli 2023
Samensteller:	ir. ing. K.J. Rebergen
Collegiale toets:	ir. T.W.D. Schrader
Opdrachtgever:	Mecus Planontwikkeling B.V.
Contactpersoon:	S. Maartense

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

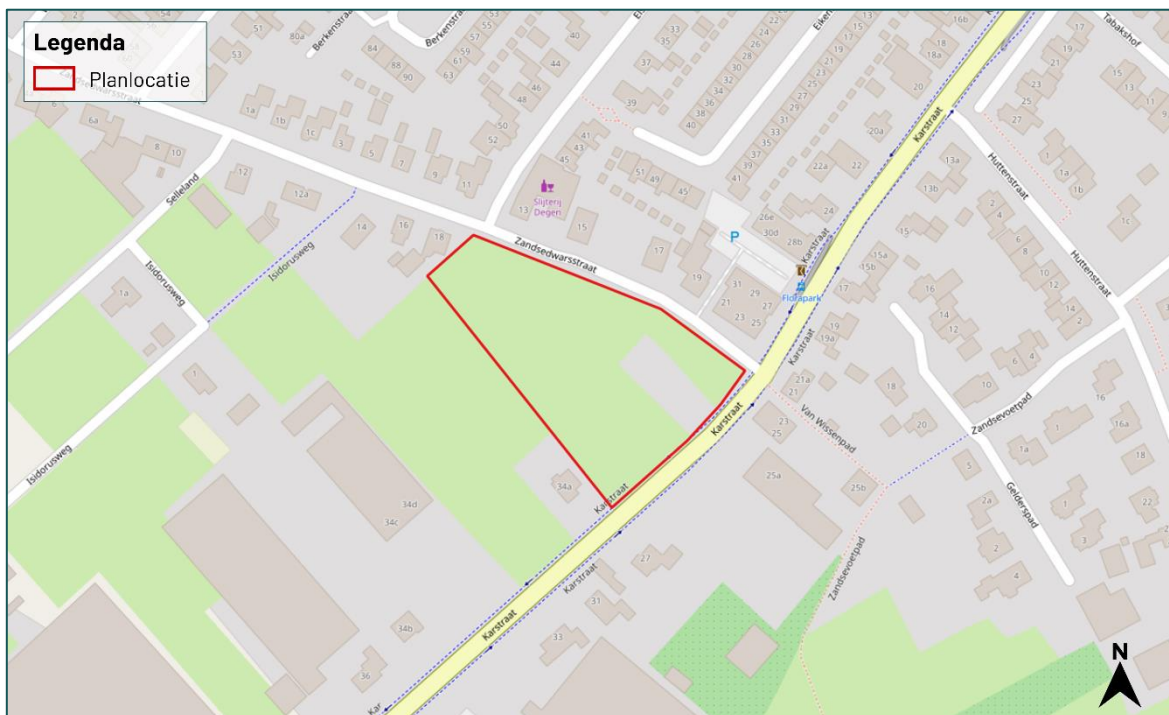
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Beschrijving planlocatie	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	6
1.6 Kader Wet natuurbescherming	6
2 Methode onderzoek	7
2.1 Theoretisch kader	7
2.2 Praktische uitvoering	7
2.3 Veldbezoeken	7
2.4 Specifieke omstandigheden	8
3 Resultaten	9
3.1 Steenuil	9
3.2 Overige soorten	11
4 Conclusie	12
4.1 Steenuil	12
4.2 Overige vogels	12
4.3 Samenvatting	12
4.4 Vervolgstappen	12



1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Karstraat 34 te Huissen is een grasland gesitueerd. De initiatiefnemer is voornemens negen woningen te bouwen waarvan twee twee-onder-een-kap woningen en vijf aaneengesloten woningen. De beoogde ontwikkeling leidt mogelijk tot de aantasting van beschermde soorten en andere beschermde natuurwaarden. Derhalve is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van de planlocatie voor deze beschermde natuurwaarden.



Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Karstraat 34 te Huissen.

Op basis van de quickscan Wnb kon de aanwezigheid van functioneel leefgebied van de steenuil niet uitgesloten worden (Pickert, 2022). Mogelijk leidt de beoogde ontwikkeling tot aantasting van functioneel leefgebied van de steenuil. Om vast te stellen of de planlocatie daadwerkelijk een functie heeft voor de steenuil dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Mecus Planontwikkeling B.V. heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is de steenuil aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maakt de steenuil gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of (indirect) wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties, rustplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving planlocatie

De planlocatie bestaat uit weilanden en grasland. Er zijn geen bomen of oppervlaktewater aanwezig. Er zijn enkele lage bramenstruiken aanwezig. Een uitgebreide beschrijving van de planlocatie en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Wnb (Pickert, 2022).



Figuur 1.2 De planlocatie betreft een weiland en grasland.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de bouw van negen woningen met parkeerplaatsen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (Pickert, 2022) is gebleken dat binnen de planlocatie aanwezigheid van essentieel leefgebied (territorium) bepaald dient te worden (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van de planlocatie voor beschermde soorten (Pickert, 2022).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming Wnb	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Vleermuizen			
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Steenuil	Ja	art. 3.1	Territorium/essentieel leefgebied
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de steenuil valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art. 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Vooralsnog zal per 1 juli 2024 de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de steenuil zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BlJ12, 2017), hierin wordt er verwezen naar de Soortinventarisatieprotocollen (NGB, 2017). De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het NGB-protocol. In bijlage 1 is wordt een omschrijving gegeven van de steenuil.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten en/of NGB-soorteninventarisatieprotocol.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Steenuil	Nest	1 feb. t/m 30 april	3 veldbezoeken met tussen het 1e en 3e bezoek minimaal 1 maand.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

2.2 Praktische uitvoering

Tijdens een territoriumkartering van de steenuil worden het aantal roepende mannetjes in kaart gebracht. Onder de aanname dat elk roepend mannetje een broedpaar vertegenwoordigd wordt zo een beeld van het aantal territoria verkregen. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is een smartphone en bluetooth JBL Clip 3 speaker, waardoor de roep wordt afgespeeld. Een steenuil beschermt zijn territorium door te antwoorden met een (balts)roep. Daarnaast geven zichtwaarnemingen inzicht in de mogelijke aanwezigheid van een broedpaar. Hierbij is tevens gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion XP28 of type AGM ASP TM-384). Ondanks dat aanwezigheid van essentieel foerageergebied op de planlocatie niet aannemelijk is, is tijdens het onderzoek extra gelet op aanwezigheid van foeragerende steenuilen op de planlocatie. Als laatste wordt er gelet op verse krijtsporen direct onder de nestkast en eventuele braakballen onder paaltjes van hekwerk binnen de planlocatie. Deze sporen geven een indicatie dat een steenuil(paar) vaak naar deze locatie terugkomt.

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Steenuil 1	Nest + territorium	1	26-04-2023	06.17	04.15-06.20	0/8, droog, 1 Bft, 0°C
Steenuil 2	Nest + territorium	1	17-05-2023	05.43	03.40-05.45	4/8, droog, 3 Bft, 7°C
Steenuil 3	Nest + territorium	1	10-07-2023	21.59	22.00-00.00	4/8, droog, 2 Bft, 19°C

Voor de steenuil geldt dat idealiter er 3 veldbezoeken in de periode 1 februari – 30 april plaatsvinden, om de afwezigheid van een broedende steenuil uit te sluiten. Nestindicatieve waarnemingen zijn echter in de periode 15 februari – 15 juli zichtbaar (Kennisdocument BIJ12, 2017). De resultaten verkregen vanuit het uitgevoerde onderzoek onderschrijven deze hoofdlijnen.

2.4 Specifieke omstandigheden

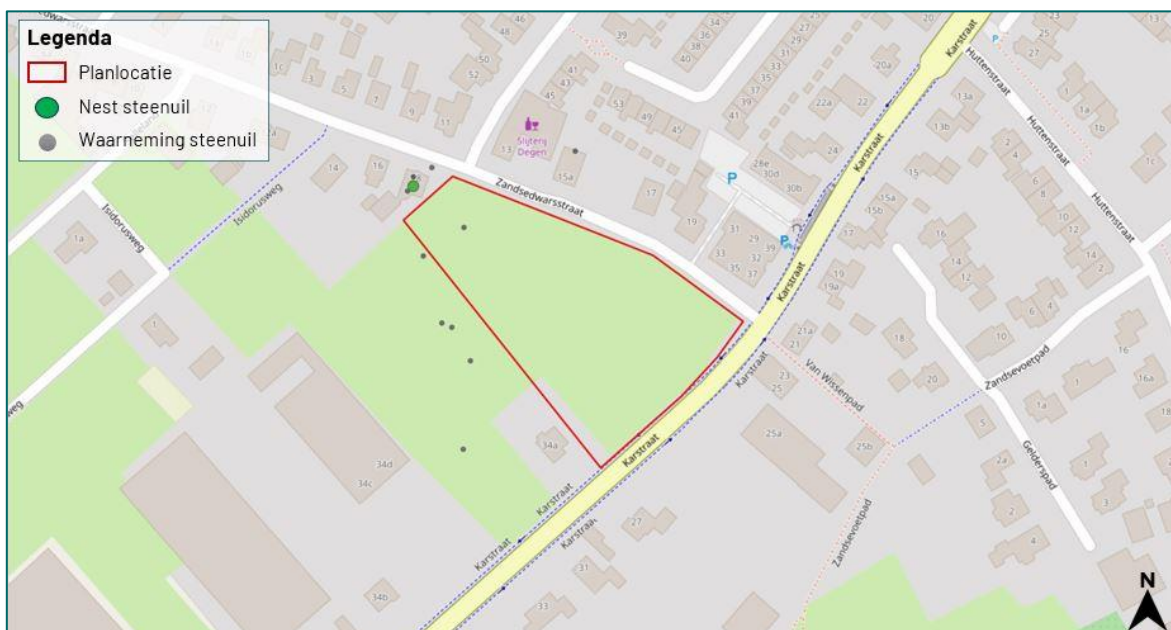
Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Steenuil

Waarnemingen

Tijdens elk veldbezoek zijn verscheidene zichtwaarnemingen gedaan, en roepende steenuilen waargenomen. Op 17 mei 2023 is een steenuil in de schoorsteen van het huis aan de Zandsedwardsstraat 18 gevlogen. De bewoonster van de betreffende woning verifieerde op 10 juli 2023 dat er sinds vorig jaar een steenuil in haar schoorsteen broedt. In de directe omgeving van het plangebied is er derhalve sprake van een nestlocatie. Alhoewel tijdens de veldbezoeken geen foeragerende steenuilen zijn waargenomen binnen het plangebied, is het aannemelijk dat dit gebied onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van de soort.



Figuur 3.1 De zichtwaarnemingen en roepende steenuilen op en rondom de planlocatie. In de woning aan de Zandsedwardsstraat 18 is een nest aanwezig.

Alternatief foerageergebied

Het nest van de steenuil zal door de werkzaamheden niet verloren gaan. Deze bevindt zich immers in een woning buiten de planlocatie. Echter kan door het wegnemen van essentieel foerageergebied, een nest op termijn ongeschikt raken, gezien het broedpaar niet meer in het voedsel van de jongen kan voorzien. Binnen een straal van 200 meter is er voldoende alternatief leefgebied aanwezig (figuur 3.2). Binnen dit gebied zijn er verschillende (paarden)weides, fruitgaarden en andere groenstructuren aanwezig. Blom Ecologie is derhalve van mening dat door de beoogde ruimtelijke ontwikkeling én bij het treffen van maatregelen ten aanzien van de inrichting, het nest in de toekomst niet ongeschikt zal raken.



Figuur 3.2 Het alternatief foerageergebied voor de steenuil. Binnen een straal van 200 meter is er voldoende foerageergebied aanwezig. Hierbinnen zijn er diverse (paarden)weides en fruitgaarden, wat optimaal foerageergebied is voor de steenuil.

Toekomstig leefgebied

In de beoogde situatie zullen er negen woningen gerealiseerd worden. De tuinen en omgeving zal groen ingericht worden met onder andere een beukenhaag, boerenhaag en geriefbosje. Door rekening te houden met soorten ten gunste van de steenuil, zullen deze delen alleen maar gunstiger worden voor de soort. Het steenuil nest bevindt zich momenteel in de schoorsteen van een woning. Deze woning ligt tegen stedelijk gebied (ten noorden) aan. Het ligt derhalve niet in de lijn der verwachtingen, dat bij realisatie van de woningen in de gebruikersfase er te veel verstoring zal optreden. Dit broedpaar is immers al gewend aan leefgeluiden. Indien er in de groene delen rekening wordt gehouden met steenuil, zal het nest op lange termijn niet ongeschikt raken.



Figuur 3.3 Visuele representatie van de beoogde situatie (bron: Buro SRO Oost). De exacte inrichting kan nog gewijzigd worden.

3.2 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: grauwe gans, houtduif, merel, spreeuw, wilde eend en zwarte kraai. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels.

Op de planlocatie zijn geen nestlocaties aangetroffen. Mogelijk zijn in de directe groenstructuren nesten of rustplaatsen van de aangetroffen vogelsoorten aanwezig. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

4 Conclusie

4.1 Steenuil

In de periode april – juli 2023 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van essentieel leefgebied binnen de planlocatie. Er is onderbouwd afgeweken van de van de bepalingen in het Kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017). Tijdens de veldbezoeken is een broedend steenuilenpaar vastgesteld in de schoorsteen van de woning aan de Zandsewarsstraat 18 te Huissen. Het plangebied maakt derhalve onderdeel uit van het foerageergebied van de soort. Er is voldoende alternatief foerageergebied voor het broedpaar aanwezig en in de inrichting zal rekening gehouden worden met aanplant i.r.t. de soort.

De realisatie van nieuwbouw leidt derhalve niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art 3.1, lid 2, mits wordt voldaan aan de afgegeven *Te treffen maatregelen*. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de steenuil is daardoor niet noodzakelijk.

4.2 Overige vogels

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot steenuil. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of rustlocaties van andere soorten in de planlocatie. Er zijn geen nesten van overige vogelsoorten aangetroffen binnen de planlocatie. Echter is het aannemelijk dat in de groenstructuren direct rondom de planlocatie nestlocaties aanwezig zijn, of in de loop van het jaar gebouwd zullen worden.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.3 Samenvatting

Tabel 4.1 Samenvatting van de aangetroffen individuen in het onderzoeksgebied.

Soort	Type	Aantal wegnemen	Aantal behouden	Bescherming Wnb	Ontheffing nodig
Steenuil	Nest	0	1	Art. 3.1	Nee*

* Indien met de inrichting rekening gehouden wordt met de steenuil, zal er in de toekomst voldoende foerageergebied aanwezig zijn en zal het nest van de steenuil niet ongeschikt raken door het ontbreken van voldoende voedselbronnen.

4.4 Vervolgstappen

Voorafgaand de uitvoering van de ingreep is geen ontheffing Wnb nodig (tabel 4.1). Echter is het van belang dat negatieve verstoringen op de steenuil voorkomen worden. De werkzaamheden die grove verstoringen teweegbrengen, dienen buiten de kritische periode van de steenuil uitgevoerd te worden. Dat betekent de meest verstoringen zoals het aanleggen van fundering, plaatsen van betonplaten en inzet van zware machines buiten de periode van februari – juli uitvoeren. Dit betreft namelijk de voortplantingsperiode van de steenuil.

Bronvermelding

Fairhurst, G., 2022. Quickscan Wnb aan de Donkerstraat ong. te Heesselt. *Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming*. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

NGB, 2017. Soorteninventarisatieprotocollen, versie juli 2017.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Steenuil (*Athene noctua*)

Bijlagen

Bijlage 1 Steenuil

Bijlage 1 Steenuil

De steenuil is een kleine uilensoort met een lichaamsgrote van niet meer dan 23 cm en een spanwijdte van 54 tot 58 cm. Steenuilen hebben een bruin gevlekt verenkleed en een opvallende gele iris.

Steenuilen zijn standvogels en sterk gebonden aan kleinschalige landschappen, waarin ze een territorium hebben waar ze het hele jaar verblijven. Het leefgebied bestaat uit een afwisselend landschap met halfopen weilanden, korte en verruigde vegetatiestroken, boomgaarden, moestuinen en andere structuren met voldoende voedselaanbod. De soort maakt gebruik van hopen in bomen en oude schuren en stallen als nest- en rustplaats. Ook wordt er veel in nestkasten gebroed wanneer natuurlijke holtes afwezig zijn.

De soort maakt een laag fluitende baltsroep en een miauwende contactroep. De broedperiode gaat begin februari van start met een baltsperiode, waarbij in sommige gevallen de jongen pas in het najaar het territorium van hun ouders verlaten. De meest optimale periode om aanwezigheid aan te tonen is medio februari t/m april. Normaliter produceert de soort één legsel per jaar.



Figuur 1 De steenuil (bron: Blom Ecologie B.V.).



BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl